

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

A cal radical

—I ara! Useu quinquèr?

—El meu home diu que hem d'estar preparats per no sé què d'un pla quinquennal.

FEROTYL
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
 (MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyacuació prematura (pèrdues seminals); de la feblesa y molt efecàs per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulanti de l'activitat neuro-espino-mèdulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fosfurs, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECUPERAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dufrem
 Air de Sant Pere, 50 - B A R C E L O N A - Telèfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

CASA
ARTERO
 REGISTRADA

Presenta als seus clients els **PREUS MES REDUITS** en màquines de tallar cabells.

Llibreteria, 9 (tocant la Plaça la República) **BARCELONA**

CLÍNICA GALLEGO

Vies urinàries - Matriu - Sífilis
 Impotència - Diatèria - Raigs X

Director: Doctor J. RIU   Consulta: de 10 a 1 i de 4 a 9
 Diumenges, de 10 a 1   NOU DE LA RAMBLA, 18

Consultori Mèdic del Dr. CASASSA

VIES URINÀRIES, SÍFILIS I PELL

Preus Econòmics

De 11 a 1, i de 5 a 7 - Festius de 11 a 1 - Tallers, 29, entl.

CINE TALIA

EL TREN DE LAS 8'47
 en espanyol, per Alady, Lepe i J. Santpere

SECUESTRO SENSACIONAL
 en espanyol, per Dorotea Wieck

MORAL Y AMOR
 Opereta Ufilm

REVISTA I DIBUIXOS

**La
 Cuina a Gas
 indispensable
 a tota
 Casa Moderna**

EXPOSICIÓ I VENDA:

APLICACIONES AL GAS

Avinguda Portal de l'Àngel, 20

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Arrepentides, 8 - Telèf. 21361
BARCELONA

Fora de Barcelona:

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

Als senyorsensors, amb el degut respecte

AMBÉ nosaltres ens adrecem respectuosament als senyors de la censura.

I és que, francament, no sabem on cal anar.

Hem llegit i rellegit els quatre punts *tapú* especificats pel senyor Portela Valladares; hem llegit i rellegit el que ens treu la censura; i hem de confessar

que no hi entenem res.

En el número passat ens fou impossible de citar el nom del senyor Gil Robles. Fos on fos posat aquest nom, la censura hi va passar el llapis implacablement.

Oferíem als nostres llegidors de publicar pensaments sublimes del senyor Gil Robles, Emilià Iglésies, Cirera Voltà, Alexandre Lerroux, Primo de Ribera, etc., etc. Doncs, aquest senzill anunci ens fou ratllat. ¿Difamàvem aquests senyors anunciant que publicaríem pensaments sublimes d'ells?

Volíem també remarcar una semblança física entre el rostre del senyor Gil Robles i el d'Isabel la Catòlica. Impossible! Aquesta facècia innocentíssima ens fou interdita.

Feiem l'elogi d'una autoritat local amb referència a la seva campanya moralitzadora i retrèiem la moralitat pública i privada d'aquella autoritat. Fora! Fora! Dir moral a un senyor és difamar-lo?

Fins la senyoreta Llum Morales fou salvaguardada per la censura. En esmentar un llibre que se'ns ha dit que la tal senyoreta escrivia «El chupaflores del amor». El llapis roig va passar per damunt del que havíem escrit. ¿Es que no es pot esmentar el «xuclaflores», l'ocell cantat per Ruben Dario —mig molsa, mig rosa—, un dels ocells més bonics de l'Amèrica tropical?

Nosaltres creiem en l'absoluta honorabilitat dels senyors de la censura en l'exercici de la seva comesa, com també creiem que obren amb completa bona fe i sense cap desig de causar molèsties i perjudicis a la premsa dita enemiga. Es pel que ens ateny que molestem, amb tot respecte, l'atenció dels senyorsensors.

¿Es que al senyor Gil Robles, no se li pot esmentar ni el nom? ¿Quins són els ocells interdits d'esmentar?

¿No es pot vanar l'honorabilitat ni la moral de cap dels senyors que ocupen càrrecs públics?

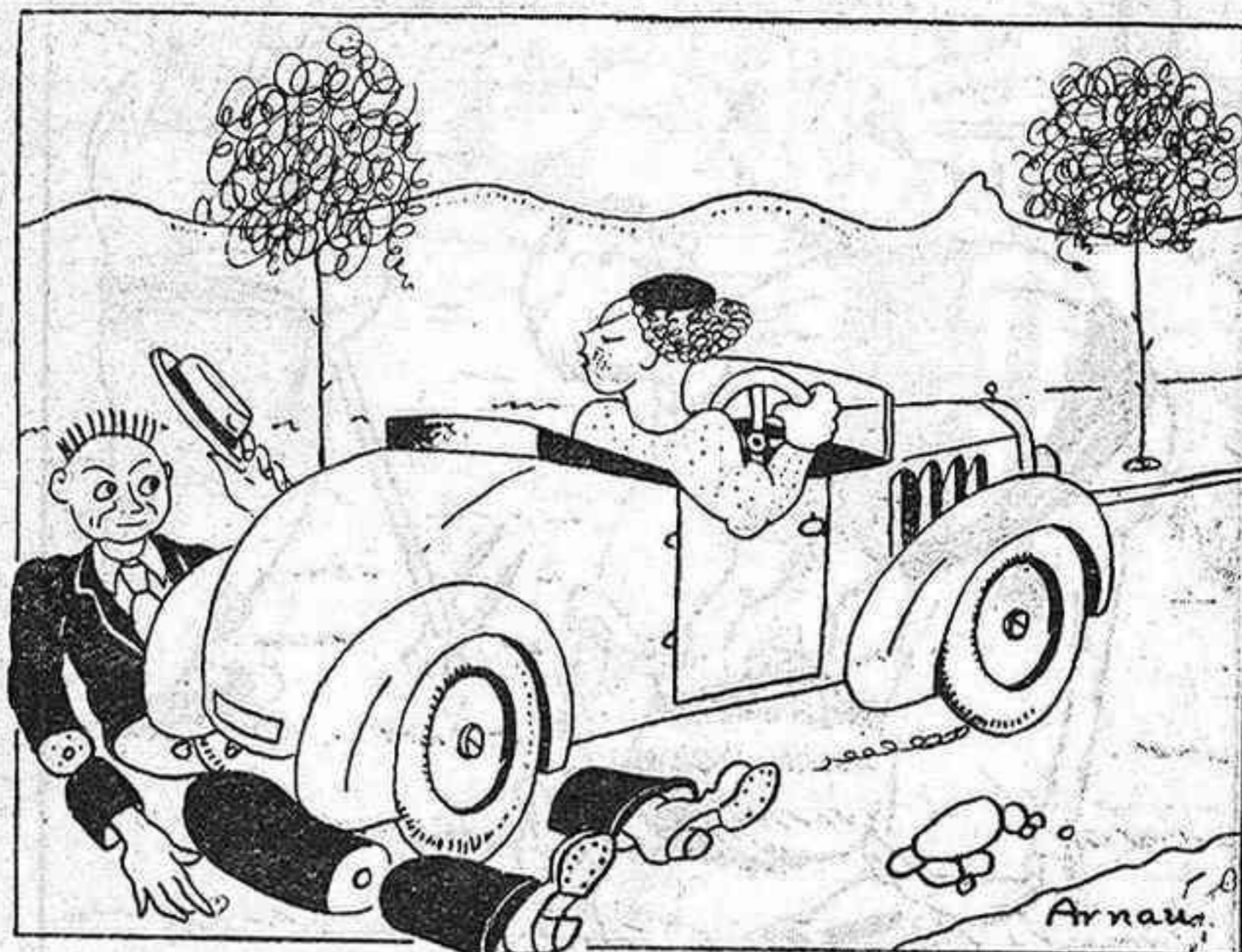
Suposem que —com totes les lleis— els quatre preceptes que marquen el que és *tabú* en les paraules del senyor Portela Valladares, han d'ésser aclarits, ampliats i coneguts no pel que es desprèn correntment de la seva lletra, sinó pels resultats de la seva aplicació: és el que voldríem que es fes.

Creiem que la premsa ha de saber ben bé el que pot dir i el que no pot dir per no trobar-se que depèn del bon temps o de l'humitat que hi hagi a Barcelona.

No volem fer constar que se'n faci un gra massa perquè el qui mana, mana, ells saben què fan i amb referència a nosaltres no tenim pas confiança que els nostres planys siguin tinguts en compte. Ens ha semblat notar que la censura, en lloc d'assuaujar-se, s'ha posat més tirant. Voldríem que fos aprensió nostra i per damunt de tot, voldríem conèixer les persones i les coses que són *tabú* absolut, començant per l'esment que es faci del nom d'elles i acabant per l'elogi que s'imprimeixi de les seves qualitats de moral i d'honorabilitat.

No ens plau pas de donar feina a la censura perquè sí. Constatem únicament que ens deixa bocabadats que fins ja sigui impossible esmentar el «xuclaflores», un ocell tan brunzent, una flor que vola, un tros d'or embolicat amb sedes verdes. I vegi's com la sola evocació d'aquest ocell ens desperta els més impetuosos lirismes.

Tantdebó que els nostres planys, fets amb el degut respecte als senyors de la censura, no topin en arribar-hi i en surtin abonyegats. El treball de censor és ben pesat: en tenim el convenciment. Però —els senyors de la censura no han d'ignorar— que, també ho és el del periodista. Naturalment que retallar fatiga; però no fa gemegar com fa gemegar el sentir les estirores. I ja suposem que —des d'un lloc de serenitat i d'equanimitat justiciera— el fer gemegar no es converteix en gust.

—Li he fet mal?

—I ara, no digui ximpleries: mans blanques no ofenen.

Estalviant feina al Censor

Hem agafat la ploma per explicar una anècdota del senyor Gil Robles, consti que es tractava d'una anècdota molt elogiosa i que rima amb la nostra nova orientació.

Però volem estalviar al Censor la feina de passar-hi el llapis.

Substituïrem l'anècdota del senyor Gil Robles per l'anècdota de la noia ben educada.

Pare i filla arriben a casa. I el pare diu a la filla, una noia d'uns deu anys: —«Avui has obrat amb correcció: no has tirat la pell del plàtan a terra de l'auto-òmbus com vas fer l'altre dia.»

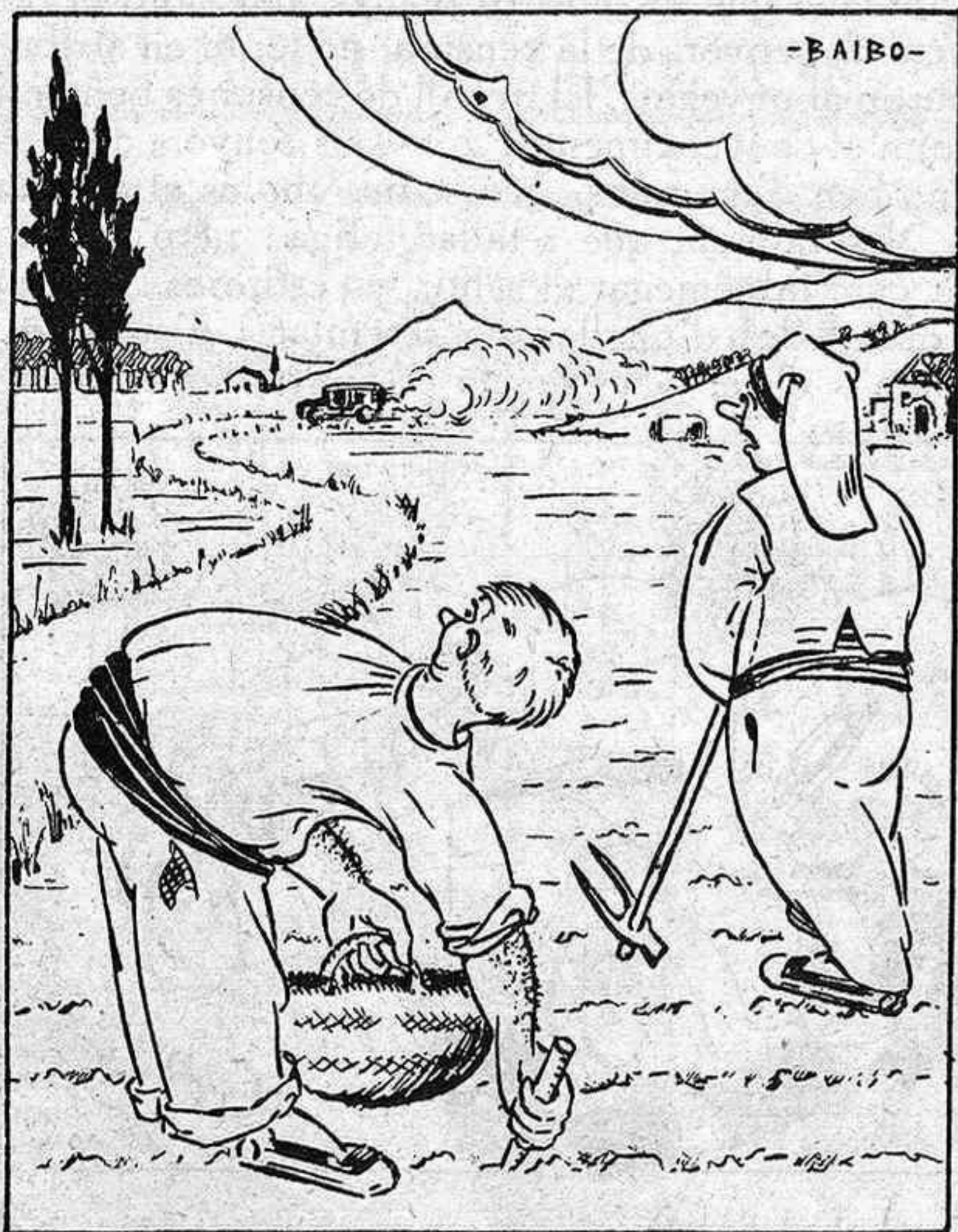
—«No, papà —contesta la nena model—. Avui l'he ficada a la butxaca d'un senyor que seia al meu costat.»

Riguim! L'anècdota és del temps, un temps que fa riure!

El Gestor de bona fe

Aquest gestor de bona fe, el va trobar un redactor d'«El Diluvió». Llàstima que aquest redactor callés el nom: els homes de bona fe són tan extraordinaris.

El Gestor de bona fe és partidari que s'acabi la immoralitat dels empleus municipals. (L'Ajuntament presidit per Carles Pi i Sunyer l'havia acabada.) El gestor de bona fe (que vol tornar-la acabar) ho vol fer després

—Com corre! Porta més de 40 cavalls!
—Vés, apressa't... amaga el paller.

dels ascensos escandalosos fets darrerament i després de l'entrada de més de cent interins o millor interines que han passat davant dels temporers que hi ha a l'Ajuntament, alguns dels quals porten més de quatre anys de serveis (talvegada el senyor Frígola en sàpiga alguna cosa); els enlairaments de categoria i sous fets a favor de determinades senyoretetes.

Ai Gestor de bona fe! Volem creure que la teva bona fe perdurarà més enllà del trencament de la teva virginitat política, i que no faràs, com tants que n'hem coneguts, que al segon més de córrer per la Casa Gran ja havien deixat la bona fe a la cistella dels papers de qual-sevol oficina. El que no volem creure és que la teva bona fe faci res definitiu, Gestor de bona fe

Ja veuràs, a la llarga del teu pas per la Casa Gran, Gestor, com allò d'allà s'arranja sempre —sinó pels uns pels altres—, amb paraules, paraules i més paraules!

Divulgació científica

Un sabi suís, en començar el passat hivern, va divulgar una nova sensacional, sobretot per aquests temps de misèria: els pobres es podran abrigar amb diaris, car un cobertor de diaris escalfa més que una flassada de llana.

En aquest temps de censura hem comprès el per què els diaris escalfen, prescindint del descobriment científic del sabi suís: és que contenen molts articles que t'han fet suar, en escriure'ls, per poder dir una vintena part del que voldries dir.

Nosaltres recomanem com a diaris calentíssims, els diaris d'oposició a l'actual Govern. Ja escalfen ara, però l'escalfor es sentirà doblada a l'hivern d'enguany.

Exposició de Primavera

El proper número parlarà extensament d'aquesta manifestació del nostre art.

Ara, a cau d'orella, direm la impressió de cosa barroerament casolana que ens deixà la inauguració d'aquest certamen.

Els suficients, passejaven la seva iniciació sales enllà i cigarreta a la boca! Paraules i fum sortien junts i feien l'ambient de la sala, un ambient de cafè no gaire evocador ni d'una exposició d'art ni de la trencadissa primavera que es respiraba fora.

Que casolanament bàrbara ens va semblar la inauguració de la nostra exposició primaveral!

Elogis

1.—Es un hotel magnífic! Cada dia fan punta nova als escuradents que s'han usat el dia abans.

2.—Era tant pràctic en els afers de la Borsa del Treball que sense cap treball va fer borsa.

3.—Es tan gran periodista que el metge li ha interdit tot treball intel·lectual sense prohibir li d'escriure articles periodístics.

4.—Fou detingut injustament per una simple interpretació de competència: fabricava billets de Banc, tan bons com els de l'Estat, però sense l'aquiescència de l'Estat.

5.—Era paleta, però era tan docte en el seu ofici que es féu ric fent de contractista municipal, ofici per al qual no havia fet estudis especials.

6.—Si la Pàtria pogués parlar diria d'alguns: —«M'estimen tant que confonen la meva caixa amb la seva i tot amb la bona intenció que, si hi ha algun desfalc, no em vegi amb la vergonya d'ésser jo la desfalcada: prefereixen ésser-ho ells.

7.—Es tan llest, que després d'haver pagat les quotes de tres mesos d'ésser soci d'una entitat política ja se sent capacitat per carregar-se damunt les espatlles el govern de la ciutat.

8.—L'esposa l'ajudà a pujar; per la boniquesa de l'esposa passà de l'estat de la culpa a l'estat de la gràcia. Ja marcida l'esposa, va tenir el suficient talent de cercar, com ajudants dels negocis nous, dues boniques amistançades.

9.—Cada matí es mirava a l'espill d'una faisó tan pròpia, que no es veia. Això li permetrà creure que ja se n'havia anat cap al despatx i així se'n tornava al llit sense cap escrúpol.

Així va començar la seva carrera de polític.

10.—Com que va passar de mosso de magatzem de vins a Cap d'Estat, fou l'única cosa que podia ésser en semblant cas: un Dictador.

¿Passarà la llei de premsa?

Uns diuen que sí! Altres diuen que no!

González Peña, ha declarat que no. El nostre benemèrit amic Ramon Rucabado ens assegura que sí.

Per la nostra part voldríem creure que no, però temem que sí.

La passada crisi va fer llum damunt de moltes coses.

¿Fins quan s'entendran?

Qui? La solució demà. ¿Fins quan s'entendran?

I va de conte:

Abans de les noces, ell parlava a la llum de la lluna i ella l'escoltava extasiada.

En els primers mesos de matrimoni, enraonava ella i l'extasiat era ell.

Dintre de poc enraonaran els dos amb veu molt alta i el qui escoltarà i riurà serà el veïnat.

Diguem-ne el veïnat: am bel nom de veïnat ja s'entèn la resta.

En Cambó, un i múltiple

Cambó ha estat sempre múltiple, s'assembla a Gualva, la de les mil veus, descoberta per l'Ors. Fins es diu que l'Ors, en parlar de Gualva, feia el retrat d'en Cambó.

Ara mateix: tothom ha trobat que en Cambó del míting de Girona era un, i en Cambó del míting de Lleida un altre.

Hi ha un Cambó ple de Cambons. En Cambó sol,

es palplanta enmig del galliner i galleja. Però el mal d'en Cambó és que ha de gallejar per molts, no per ell sol: és per això que té diferent quiquiriquic segons el públic.

Hi ha vegades que galleja de cara al sol que més escalfa; altres que galleja recordant el 14 d'abril, i altres que galleja recordant les roselles i les espigues de blat passades.

També és un mal ésser tan únic i haver de gallejar de bec a tots els vents!

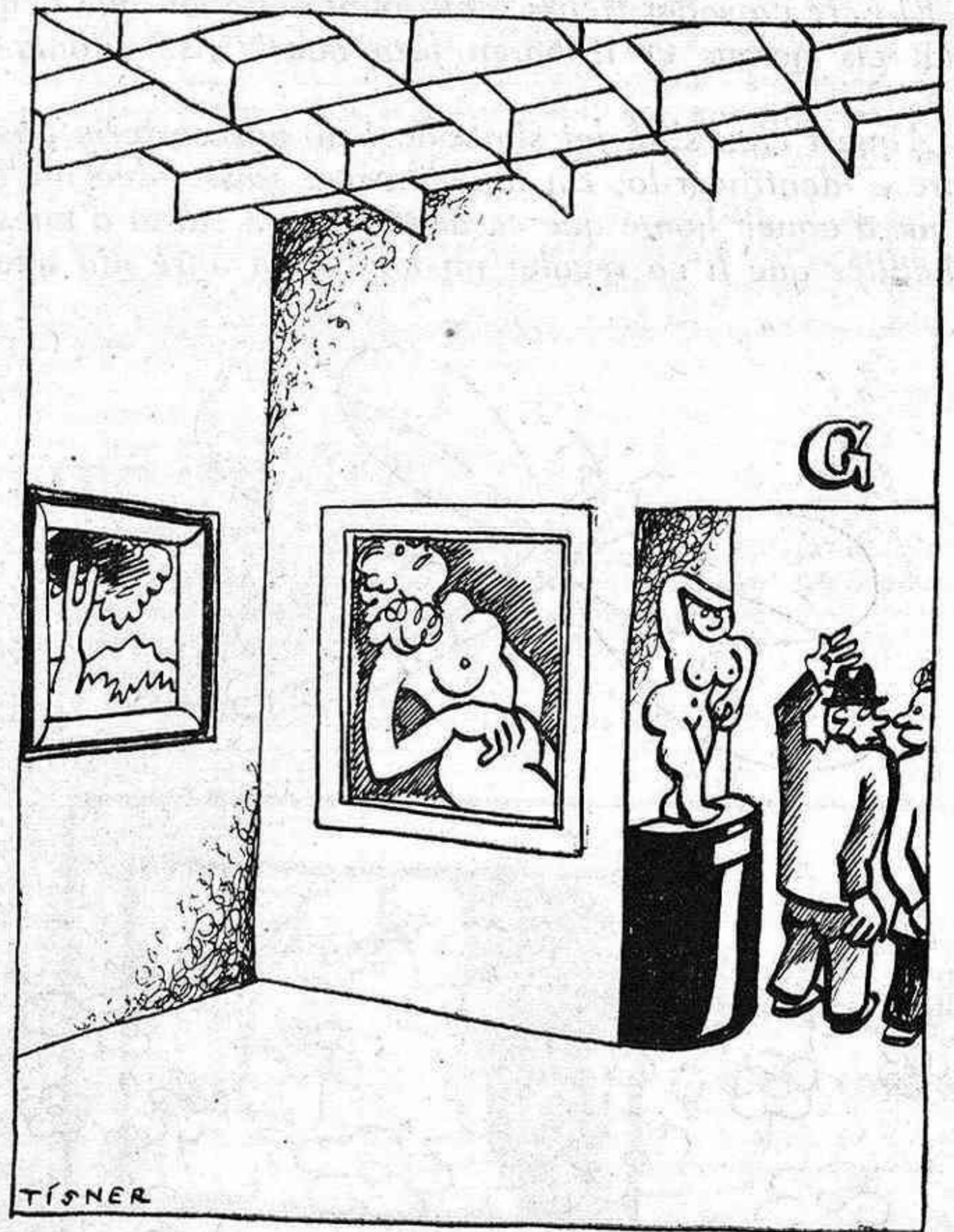
El senyor Pic i Pon diu paraules justes

No és extraordinari que el senyor Pich i Pon digui paraules justes: sabem que les hi diu sempre. L'únic que hi ha és que unes vegades les diu més justes que les altres i, en el moment al qual fem referència, el senyor Pic i Pon va estar clarivident com mai. Les paraules anaven per al senyor Jover i Nonell, que prenia possessió del seu càrrec:

—«El dia que Catalunya, per mitjà del sufragi, porti les coses al seu lloc, estic segur que sortiren d'ací amb l'aplaudiment de tots els funcionaris.»

Aquest número ha estat visat per la censura

I consti que nosaltres també hi serem a aplaudir!

Exposició de Primavera.

—Veus, això també ho faria jo!

—Què, les pintures?

—No els discursos.

GLOSSARI

EL CLAU DEL JESUITA

L'amic censor —parlo en termes franciscans— podria estalviar-se, en benefici propi, la molèstia de llegir aquestes ratlles puix que malgrat del títol alarmant que les encapçala, no penso dir mal dels jesuïtes ni em ficaré amb tradicionalistes, alfonsins, sorges al punt de dalt, marins de secà i demés gent «quinquennal», com diria aquell. Per aquest cantó, la república pot anar tranquil·la o, almenys, els tranquils que la usdefruitien.

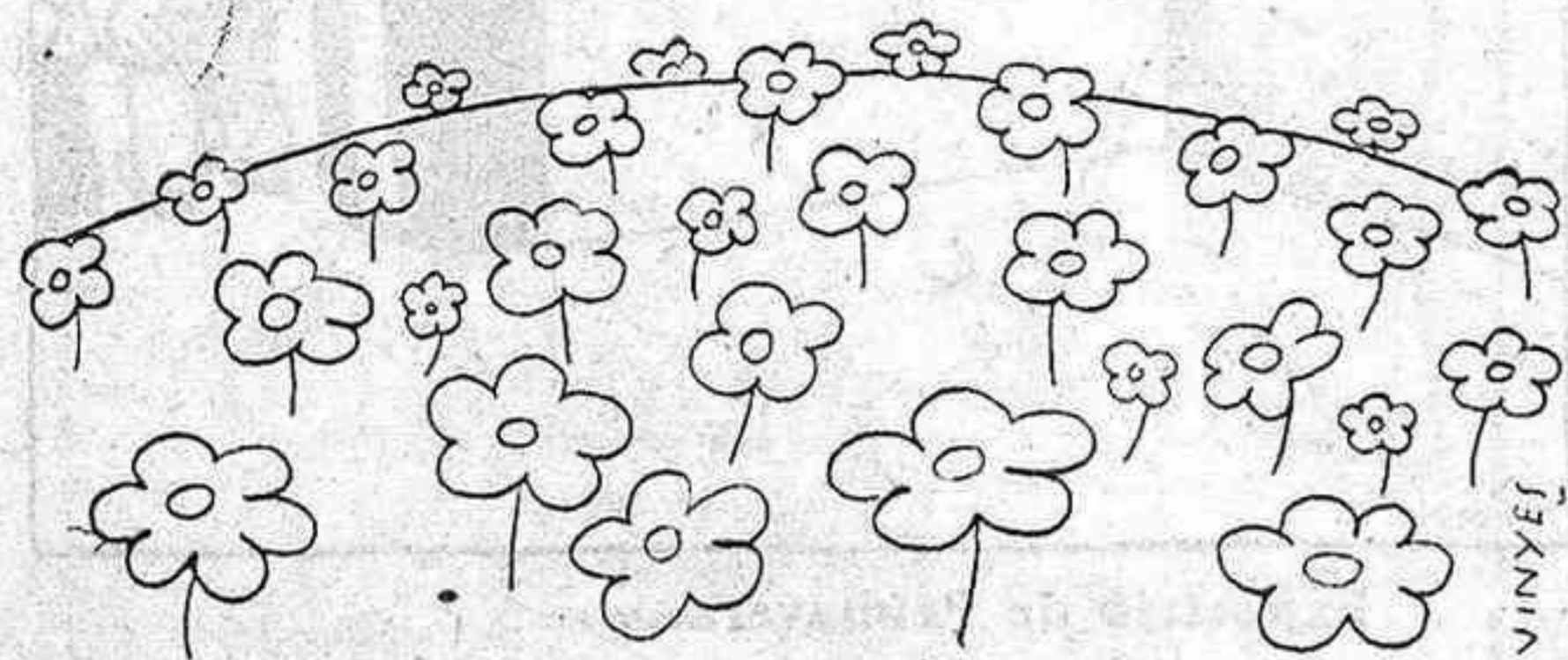
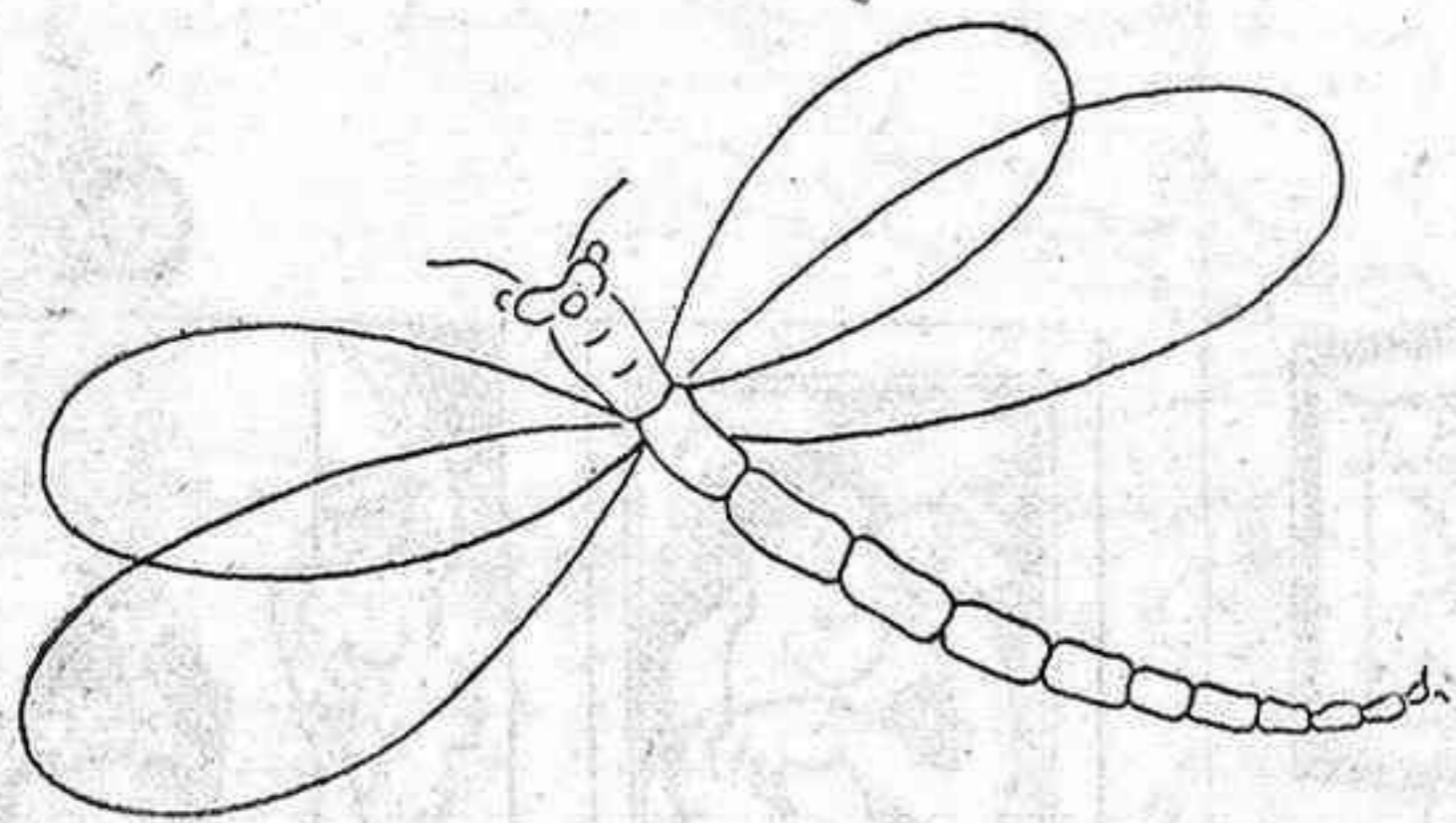
El conte o moralitat del clau del jesuïta és més vell que aquells republicanassos que es digueren Calomarde, Narvæz i González Bravo, però com que no hi ha temps que no torni, cada dia que passa ens sembla més nou.

En síntesi ja el sabeu. Una senyora carregada de riqueses i amb un floret de negocis planejats de cara a l'èxit, va deixar tota la seva fortuna als parents de propi i de lluny, amb exclusió dels «pares» que feia temps flairaven la caça i gairebé la tenien a mig coll.

Com que quan la guineu no pot haver els raïms de la parra diu que són verds, el pare espiritual, decebut, va manifestar en nom propi i en el de la companyia, que ells no cobejaven pas riqueses i que es donaria per satisfet si li deixaven només que un clau clavat a la paret de qualsevulla habitació de la casa per tal de penjar-hi el capell i el manteu sempre que hi anés a resar per l'ànima de la difunta, cosa que faria sovint.

El pare va saber treure tanta punta al clau, que ben aviat els hereus es trobaren fora quasi sense adonar-se'n.

Aquest clau s'ha fet simbòlic i no ens costaria pas gaire d'identificar-lo. En línia inversa s'assembla molt al cas d'aquell home que va arruïnar-se a causa d'unes sabatilles que li va regalar un amic. Un altre dia que

La Libel·lula a les floretes

—¿Com us va, floretes? Qui dia passa any empeny, ¿veritat?

—Encara va amb abric, Senyor Jeroni? Que no ha vist volar les orenetes?

—Sí, però es veu que enguany han vingut amb l'hivern...!

ens vagui en parlarem. Ens sembla que hi arribarem a temps.

Això del clau és molt comentat també com a elogi de la perspiciàcia i de la intel·ligència proverbials dels fills de Sant Ignasi. Als jesuïtes hom els ha atribuït els mals més espaventables i esgarrifosos, però, també, totes les gràcies i les excel·lències. Un home o una cosa procedents de la Companyia de Jesús, té tan crèdit com si portés la marca de l'ham. —Es advocat dels jesuïtes! Té la procura de les pobreses dels jesuïtes!, hom diu amb termes admiratius i són assenyalats amb el dit com el «non plus ultra» de la sapiència els sants barons afavorits amb aquests títols.

Una vegada, va visitar una residència ignasiana cert senyor que li queia la bava en poder apropiàr-se a aquests llumeners de totes les ciències i va restar esbalait en remarcar la presència d'un de l'ordre tan totxo i tan infeliç, que desmentia ell sol tota la llegenda. No pogué estar-se d'exposar la seva sorpresa al pare superior i aquest li digué amb un somriure perfectament jesuític: —Sí; teniu tota la raó i encara no ho sabeu tot. Ningú, però, com aquest bon germanet sap conèixer millor els melons. I no cregueu, va afegir, que siguem uns sibarites. Per a nosaltres, tan bon servei fan els bons melons com les carabasses. Penseu que hi ha països que d'aquestes carabasses, mentre portin el nostre signe, en feien ministres i alts dignataris. És clar que fins això s'acaba.

PANICAL

Esports

Cronòmetre

ELS CATALANS A LA COPA ESPANYA

Sovint s'ha parlat ací de l'estat del futbol català i s'ha futejat com calia els jugadors, públic, àrbitres i directius sempre que han fet alguna atzagaiada; ara cal obrir un comentari parlant del torneig nacional que ha començat fa dies i on s'ha vist fer, excel·lent paper el Júpiter, el Granollers i el Badalona. Ara hi acaba d'entrar amb bon peu el Barcelona, venent al Gijón al seu camp d'Astúries, i el Sabadell, el qual ha perdut per una diferència mínima davant el Celta de Vigo.

Avui cal parlar de les possibilitats d'aquests equips i d'altres coses al voltant de la Copa Espanya.

El primer fet extraordinari ha estat l'eliminació de l'Espanyol pel Badalona. La caiguda de l'Espanyol no és altra cosa que l'acabament d'una temporada de desorientació absoluta en la direcció tècnica del club blanc-blau; d'un esgotament físic d'algun dels seus homes, i d'una defensa dolenta de l'equip i la falta d'un davanter centre i una línia mitja segura.

La parella Arater-Pérez, és la millor defensa que podia arrenjar l'Espanyol, però és de les més dolentes d'equips catalans. Dos homes de joc contundent, que sovint, per anar a la càrrega del jugador contrari, deixen la porta desamparada, i fan que el seu pecat caigui sobre els altres companys d'equip. Així s'ha vist com l'Espanyol donava graciosament la baixa del seu millor mig, Cristià, per les fallides de Pérez i estar baix de forma en Bosch.

Solé no és el mig d'abans i a la davantera manca un davanter centre que porti ales als peus i obligui a córrer Prat i altres companys de joc prou lent per naturalesa.

Però això no treu mèrits a la gesta del Badalona que podia amb mereixements haver batut diumenge l'Osassuna amb dos gols de marge i que a darrera hora es deixà marcar un altre punt. El Badalona potser empatarà diumenge a Pamplona i el veurem anar endavant en la Copa Espanya. Té equip per fer-ho. Ha arribat a posseir un conjunt que pot enllestir feina bona en el seu grup.

El Sabadell també ha començat amb bon peu, perdent solament per un gol davant el Celta. Però cal que no oblidí els

jocs de l'equip gallec que ja l'ha batut de bon marge a la Creu Alta en altres competicions. Amb seny i coratge, que és el que cal als equips per a vèncer, sortiran endavant de la difícil eliminatòria.

I ara parlem del Barcelona, que ha vençut el Gijón per sols un gol de diferència i del qual han dit les cròniques que va vèncer fent joc d'exhibició.

Ben començada la competició venent en camp contrari, però cal no oblidar que els equips més mansos donen el do de pit alguna vegada i que en partits de Copa Espanya que van per eliminatòries, no es pot fer brometa ni molt menys permetre's el luxe de l'exhibicionisme, tenint en compte que moltes jugadors del Barcelona estan un xic verds encara per a permetre's aquestes expansions.

El Gijón és un equip fluix i podien haver fet més d'un gol. No oblidin que han guanyat partits a camps forans jugant el Campionat de Lliga i que n'han empatat alguns perquè entretenint-se amb exhibicionismes, vers la fi de l'encontre que ja tenien guanyat, els han fet un gol per sorpresa.

I prou per avui. Abans de tancar el comentari, volem comentar un fet que ocorre a la Federació Catalana de Futbol.

Cal dir que els compromisos en què es troba l'actual Consell Federatiu de fer jugar la Promoció, són causa de fort malestar entre els clubs que la juguen, car si el Badalona va endavant jugant la Copa, hauran d'esperar que aquest acabi de jugar-la per tal de recomençar el torneig que han tingut de suspendre.

En la darrera reunió de delegats, hi havia qui exigia que el Badalona, si segueix endavant en la Copa Espanya, faci els partits de promoció els dijous, i l'obliguin a jugar dos partits en una setmana per tal de treure així possibilitats perquè un equip nostre faci un bon paper en una competició peninsular i que a més a més corri el perill que aprofitant-se de la seva situació perdi la categoria que manté el grup «A» de la Primera Categoria Catalana.

Això seria una jugada inqualificable que, si arribava a fer-se-li creiem que hi hauria d'intervenir la Federació Nacional per evitar ho. I consti que nosaltres som els primers a desitjar que els plets catalans es resolguin en justícia a casa nostra, sense intervencions foranes.

AQUELL

Altaveu indiscret

El campionat de Rugby, Copa Catalunya, presenta un cas originalíssim. El Barcelona F. C., que hi concorre amb dos equips, amb el primer equip, va situat al cap de la classificació amb dotze punts, i, amb l'equip «B», al darrer lloc de la puntuació, amb 3.

El Barcelona pot dir rugbísticament que està jugant un campionat de cap-i-cua.

* * *

França ha guanyat Hongria en el matx internacional de futbol, per dos gols a zero.

Ens haurem de treure el barret i de reconèixer que no tot és xovinisme en el futbol francès i que, amb els peus, ja comencen a fer les coses ben fetes.

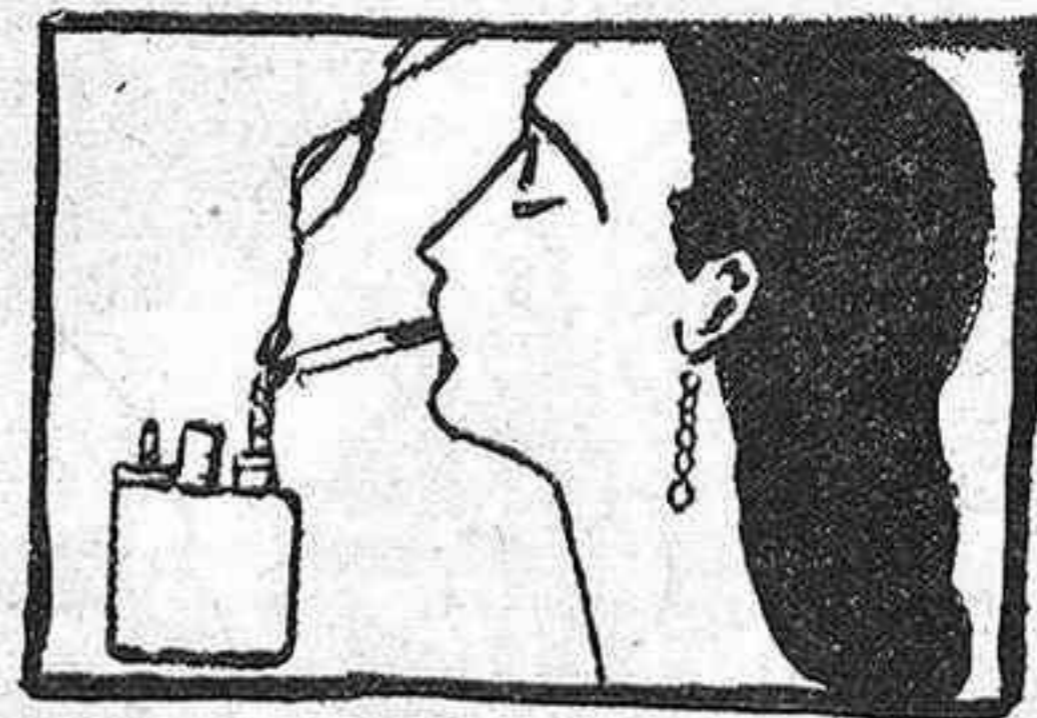
* * *

Sabem que una empresa, amb capital important, té el propòsit de construir en lloc cèntric a dins la ciutat, i molt a prop de la plaça de Catalunya, una piscina de luxe amb salonet annex de te dansant, on es podrà nedar estiu i hivern amb l'aigua temperada i calefacció especial per a mantenir el local en bones condicions.

També hi haurà sol artificial i una passarel·la sobre l'aigua amb destinació a servir per a exhibicions de models i concursos de bellesa amb «maillots»:

Més valdria que es construïssin piscines públiques municipals, per a higiene del poble, que utilitzar un esport tan sa com la natació, per a cursileria americanitzada i per a exhibicions de nenes aristocràtiques perquè puguin lluir la carn a la fresca.

* * *

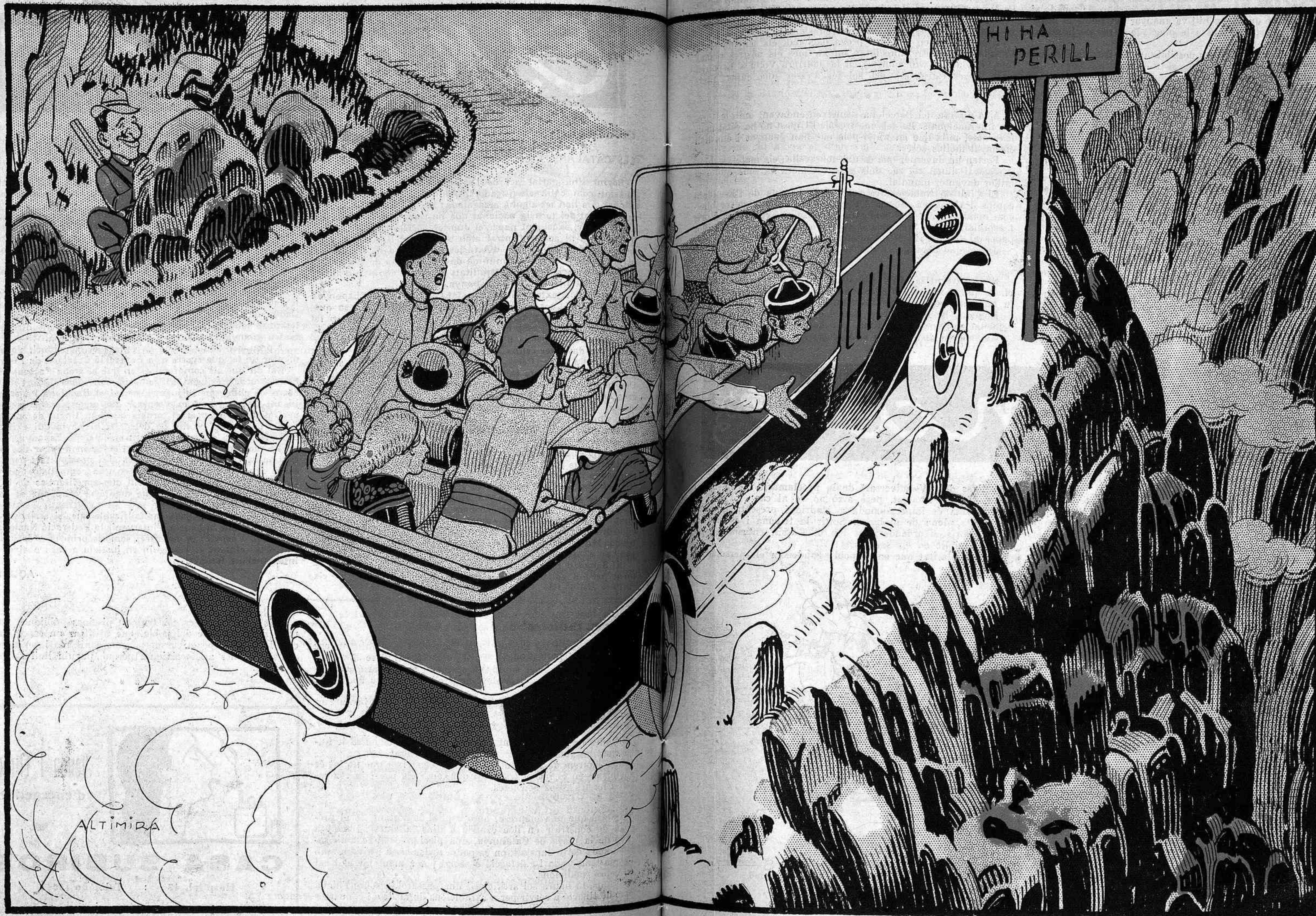

Venda i Clínica
d'encenedors

CASA SUBIROS

Hospital, 42 : Telèfono 13651

-Què fa aquest conductor? No veu que s'estimbarà, si s'apropa tant a la dreta?

Tenim en porta un matx Al. Brown-Sangchili per al títol mundial. A València hi haurà baralles per a veure la topada si hom té en compte que Sangchili va guanyar per punts el negre en el darrer combat celebrat a la plaça de braus de la ciutat llewantina.

Nosaltres no creiem en les possibilitats de Sangchili en un combat seriosament organitzat per al títol. Els combats revenja, després d'una primera victòria mínima de poca importància, sempre ens han fet pudoreta de negocis d'empresa.

Fa dies que no hem vist Sangchili. Es un boxador notable, però sabem també qui és Al. Brown, campió del món. Això no vol dir que si el combat es fa amb tota netedat, un cop de sort no pugui donar el triomf al valencià.

* * *

Simó ha sofert un greu accident a Madrid. Els motoristes catalans estan de pega. Aranda, el nostre gran corredor, fou el primer que assolí grans victòries a Montjuïc, i Ara ha seguit en els èxits i en la desgràcia el brau Simó.

Cal esperar que la fatalitat, que ha volgut perseguir els nostres homes, no serà tan cruel amb Simó com ho fou amb Aranda.

* * *

Es va córrer amb èxit la prova organitzada per la Agrupació Ciclista Montjuïc. Hi havia a la muntanya-jardí una gernació considerable.

Però l'èxit més gran fou per als ciclistes, que «Informaciones» no va creure d'importància per a córrer la Volta a Espanya, que vincerem els homes que l'han correguda i l'han acabada.

Ferrando guanyà la cursa amb 25 segons d'avantatge sobre

del segon, que fou Vicenç Truèba, i amb més d'un minut sobre G. Deloor, guanyador de la Volta a Espanya.

Creiem que Ferrando està en forma excel·lent, com ho proven els seus darrers èxits del Premi Masferrer i altres proves.

Esperem que en un altra prova nacional, els senyors organitzadors del centre apreciaran un xic més els nostres homes tota vegada que van admetre en la darrera Volta a Espanya molts enzes estrangers pel sol fet d'ésser una cursa internacional.

* * *

A la piscina del Barcelona segueixen endavant amb les proves internacionals. La dels mestres de l'Ujpest no ha estat molt favorable, puix que en water-polo ens han guanyat i ens han ensenyat moltes coses.

Porten un davanter que és una meravella; els mateixos hongaresos li diuen «el sac dels gols». Nemeth és sens dubte el millor davanter mundial.

El Club de Natació farà venir a la piscina de l'Escullera equips d'Alemanya, Suècia i França amb l'intent de fer quelcom notable per tal de demostrar els nostres avenços natatoris i especialment el dret que el nostre equip tenia a fer millor paper al torneig de Magdemburg, celebrat l'any passat.

Ja cal que l'equip es calci les espartenyas.

* * *

S'ha corregut la prova Burdeus-París, que és una cursa ciclista que té 580 quilòmetres, en una sola etapa. Els corredors la fan entrenats amb motocicleta.

Enguany ha fet el primer lloc el belga De Caluwe amb una velocitat mitjana de 47 Kms. per hora.

Aviat els cicliste aniran amb ales.

Cinema

Ens diuen que es diu...

Capitol: «La Hija de Nadie», de la Ràdio Films.

Ann Harding és el tipus ideal per a encarnar la Vergie Winters de l'obra de Lluís Bromfield. Un dels principals valors de la cinematografia americana és aquest: la facilitat que té per a poder trobar l'actriu que necessita.

En molts films que ens vénen d'Amèrica se'ns fa l'apologia d'un argument i nosaltres ens quedem amb el valor d'una interpretació. Això passa en el cas de «La Hija de Nadie». Sí, tot el que es vulgui: trama per al gust dels més; moralitat, escena. Però per a nosaltres té aquesta cinta un valor per damunt tots els altres: el treball d'Anna Harding en la interpretació de la protagonista del film.

Un èxit que Ràdio Film pot apuntar-se.

* * *

La temporada cau. Les estrenes de pel·lícules escassegen. Fèmina presenta Adolphe Menjou en «Papá Bohemio», una cinta més d'Adolphe Menjou.

Urquinaona presenta un film interessant de la Metro Goldwyn Mayer, «Vuela atrás al reloj», amb Lee Tracy.

* * *

Un amic ficat en cinemes, ens explica aquesta anècdota:

Es filma una pel·lícula dels temps de la vella Roma. Un comparsa ha de lluitar amb un lleó i té por. El director de l'escena li garanteix una seguretat absoluta. I explica al comparsa:

—Es tracta d'un lleó jove, completament domesticat. Sempre se l'ha nodrit amb llet, mai no ha tastat carn...

—El perill és que li vinguin desigs de provar-la— fa, tot gratant-se el cap, el comparsa.

* * *

En una presentació de noticiari, feta en un cinema popular de Barcelona, donen les festes del 14 d'abril, comme-

moratives del IV aniversari de la proclamació de la República. Un xic atrassat, però això no ve al cas.

La cinta és impressionada a Madrid i presenta una tribuna tota plena de prohoms. Sortir la tribuna i escoltar-se una cridòria eixordadora, tot fou u. I quin entusiasme posava el públic en els seus crits!

La popularitat que en el poble gaudeixen els personatges

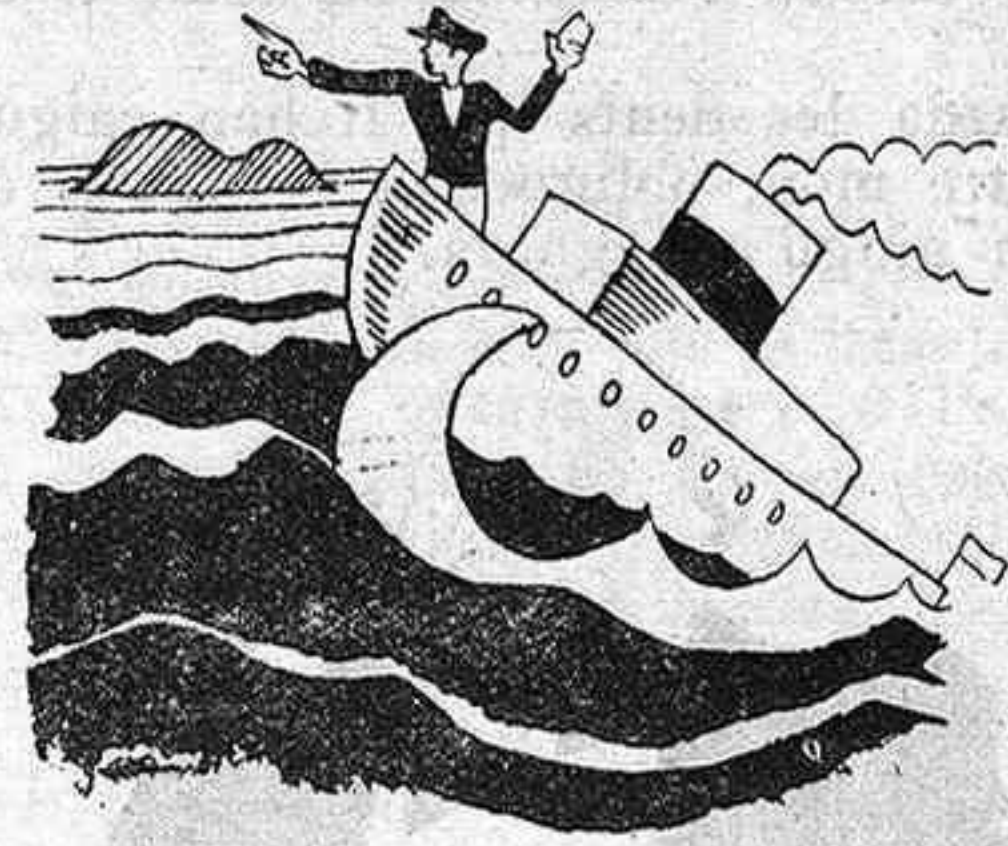
—¿Et plau aquesta escultura?

—La trobo un xic passada de moda.

Croniqueta de la setmana

De cara al debat de política internacional

Els afers de política internacional, mai no ens havien fet obrir l'ull, però des de la publicació del nostre número «blau», en el qual manifestàvem la trepidant simpatia que sentim pels de la «Ceda», per l'amo del Vaticà i per en Manuel, bisbe de Barcelona, hem fet qüestió d'amor propi marcar la nostra posició de cara a la política internacional.

Així, doncs, assabentem al nostre país:

Primer.—Que tenim un Estatut, dit de «Tànger», i que vam tenir-ne un altre,

Segon.—Que Tànger, contra l'opinió d'en Pérez Madrigal, no és una població de Navarra.

Tercer.—Que tenim unes illes dites Balears i que, malgrat no ésser gaire conegudes, hem de defensar-les, car en una d'elles va viure Chopin.

Quart.—Que aquestes illes, segons afirmen en Pic i Pon i Royo Villanova, són unes illes banyades per la Mediterrània. (Nosaltres no n'estem segurs.)

Cinquè.—Que tenim un ministre d'Estat amb un davallant capaç d'empassar-se vuit discursos amb referència a aquest problema, sense immutar-se ni dir aquesta boca és meva.

Sisè.—Que això és una gran sort per al país. A boca tancada no hi entren mosques.

Recomanacions als nostres llegidors

Per indicació del Comitè del nou partit, amb el qual simpatitzem, hem de recomanar als nostres llegidors que cada dia, de sis a set del matí, s'aixequin per anar a missa i combregar.

També els recomanem que abans de sortir de casa es rentin la cara i les mans. Si és possible que es rentin el coll i les orelles, estarà millor. Ara, amb el bon temps, no els serà pas cap extorsió.

Qualsevol altra indicació que se'ls faci amb relació amb el combregar, és falsa; voldrà dir que s'intenta de fer-los combregar amb rodes de molí.

NOTA.—Malgrat el que hem dit del rentar-se, el partit amb el qual simpatitzem des del número passat, ens diu que això no és pas imprescindible: Déu i el nostre Cap no creuen que això sigui precís per a la salvació de l'ànima.

Dades biogràfiques del nostre il·lustre Cap

Per justificar la nova orientació que hem pres, i ja en

del film quedà ben palesada. L'ovació fins féu apressar l'operador. En una ovació de «volta a la plaça».

* * *

Un cinema posà de moda els programes nodrits. Vuit pel·lícules i totes d'èxit; entrada al cinema a les quatre de la tarda i sortida a les dues del matí.

La pensada ha tingut èxit. I ara ja llegiu —encara més difícil— onze pel·lícules de gran metratge; onze!

Ni la Passió d'Olesa, senyors. No en farem un gra massa?

* * *

La caixa de la M. G. M. s'ha casat.

Els seus admiradors li feren molts presents. Entre aquests presents hi havia el d'un amic previsor. Aquest va regalar a la bonica caixereta un despertador.

¿Seria perquè el nou estat no fes fer tard a la caixa a l'oficina?

Regalar un despertador, en casos semblants, és extraordinàriament ianqui.

* * *

Una conversa entre amics:

—¿Es cert que alguns cinemes regalen entrades al primer que les vol?

—També m'ho han dit.

I que vingui algú a parlar-nos de crisi quan fins es troben empresaris que regalen entrades.

* * *

Es parla d'uns quants cinemes més: uns en construcció; altres a punt d'obrir.

Barcelona no estarà bé del tot fins que tingui un cinema per habitant.

* * *

¿Voleu saber una de les actrius de cinema que més ens plau?

Katherine Hepburn.

Algun dia farem l'elogi d'aquesta extraordinària actriu.

* * *

S'ha dit que Margarida Carbajal treballarà en una obra cinematogràfica de Peman.

I un pregunta:

—On es rodarà aquesta pel·lícula?

—On es remenarà, deus voler dir— li replica un altre.

* * *

«Una dona i dotze homes», la «gran» cinta nacional, ha arribat més lluny d'on era possible que arribés: a no tenir una dona i dotze homes que la veiessin sense xiular-la.

Feines casolanes.

Model de pitet per a nen de cinc anys.

(Ofereix aquest model a les nostres llegidores.)

sentit apologetic, oferim als nostres llegidors les notes més sobresortints de la personalitat del nostre il·lustre cap.

Primera.—Sap llegir i escriure.

Segona.—Va néixer en un poble amb rector, sagristà i escarlatina.

Tercera.—Es catòlic i mai no ha estat trompeta de cap batalló.

Quarta.—Guarda les dents que li han caigut perquè sap allò que, a l'altre món, obliguen a cercar-les amb una can-daleta ficada on ningú no ignora.

Cinquena.—Té una gran admiració per als jesuïtes, però no fins a l'extrem de voler-se'ls menjar com era el desig juvenívol d'un senyor molt famós.

Sisena.—Odia el «Sebastià Roch», d'Octavi Mirabeau. El pare Kern havia estat el professor més recordat de la seva juvenesa.

Setena.—Entre les admiracions del nostre Cap, es compta l'admiració que té per a les Begònies les Margarides i fins les Joanes.

Vuitena.—Peixos que li són predilectes? La tonyina. Ha cridat vora seu tots els homes que creu capaços de donar-ne.

Novena.—Adora les velocitats. Fa totes les carreres a cent cinquanta per hora. I ha tingut el talent d'aconseguir que e's altres li paguin el xofer.

Dècima.—Viu sempre en plena lluna de mel. Aquest estat d'eufòria és mantingut per la convicció que té que sempre li pondran totes.

Una anècdota del nostre il·lustre Cap

Una vegada el nostre il·lustre cabdill es trobava en el Parlament escoltant un discurs interessantíssim —com tots els que darrerament s'hi fan— quan va apropar-se-li un diputat radical per a dir-li:

—Doni'm la seva ploma per prendre notes del discurs.

—Què em demanes?—va preguntar el nostre Cap.

—Que em deixi la seva ploma.

El gran polític, després d'haver esguardat fit a fit el suplicant, va contestar-li:

—La meua ploma, no la deixo a ningú. Quan passa a una mà, que no és la meua, s'entela.

—Carai que és gros això!

Suposem que tots els llegidors de l'Esquella repetiran unànimes la nostra exclamació.

Casos d'honorabilitat posada a prova

La saviesa popular ens assegura que l'honorabilitat no es paga amb diner.

Nosaltres podem divulgar un fet que confirma el que la saviesa popular diu:

L'Emilià Iglésies va intervenir en el debat de la Premsa sense cobrar un cèntim.

Voleu prova més palpable de l'existència de l'honorabilitat desinteressada?

El rei d'Anglaterra ha estat molt felicitat

Les felicitacions que ha rebut el rei d'Anglaterra amb motiu del jubileu han estat innúmeres.

Creiem que, els encarregats de fer-ho, les hauran contestades protocolàriament totes.

Sabem només d'una contesta a una felicitació, donada pel Rei a viva veu:

—Felicitó Vostres Majestats en aquesta dada—va dir cerimoniosament un Lord als Reis.

—Sí —diuen que va contestar Jordi Vè, adreçant-se a la seva esposa—. Per fi, i gràcies a Déu, hem passat tots aquests anys, tan llargs i feixucs.

Tant com ens hauria plagut d'anar-hi!

Tant com ens hauria plagut d'anar-hi i no ens fou possible! Ahir s'efectuà un banquet en honor de don Joan Pic i Pon, com a president del Comitè Executiu de l'Exposició de l'Art del Vestir i Saló de Creacions.

El trobem un banquet justíssim i que encaixa bé com a preludi d'homenatg s posteriors.

Ai l'art del vestir!

TELÓ ENLAIRE

Noves i comentaris

Els empresaris s'han reunit per tractar de la crisi del teatre. Esperem que dintre de poc serà un fet la crisi d'empresaris.

***

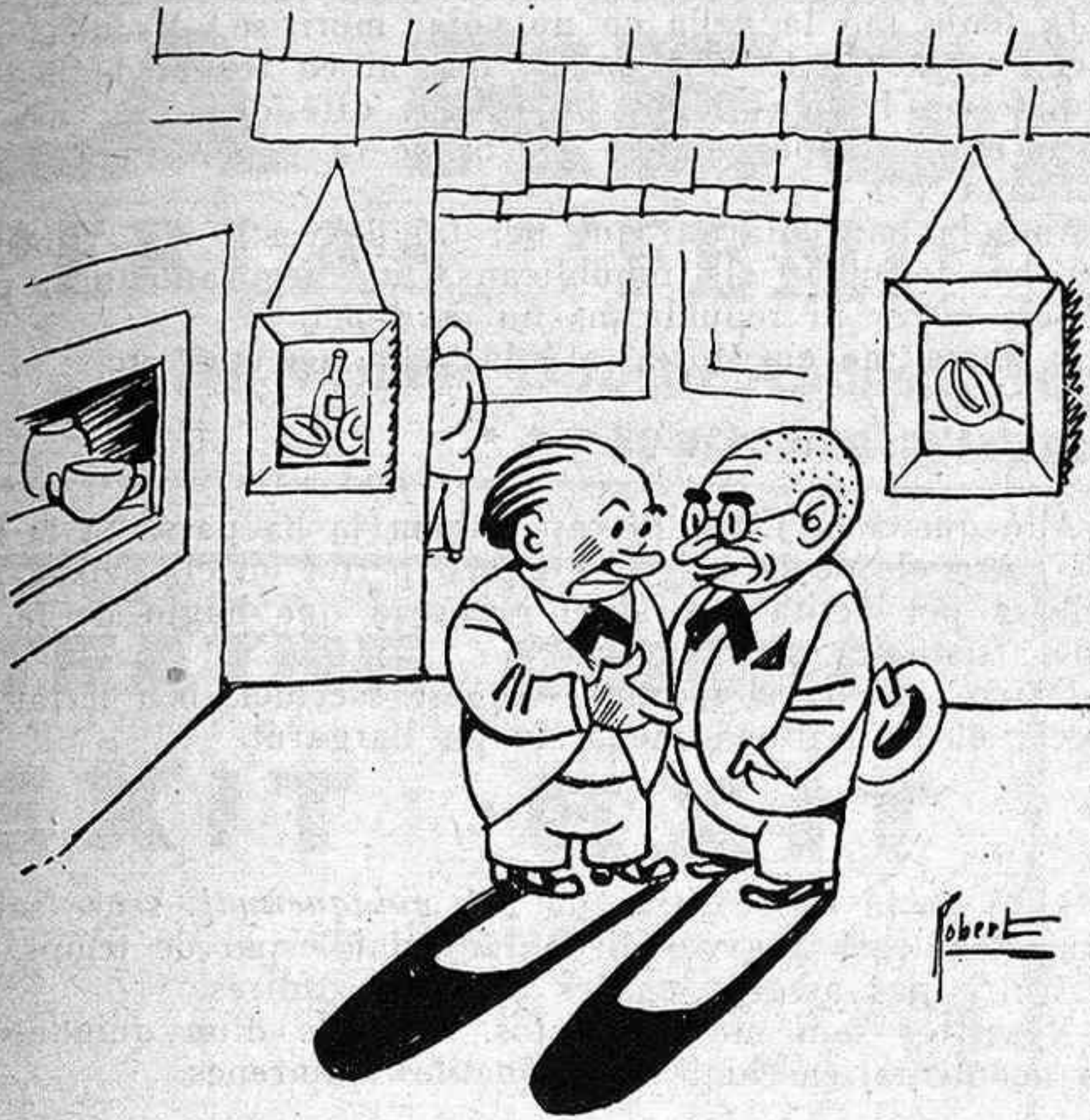
Ja es parla de la temporada que ve. I es diu que la Vila i en Daví tornaran amb l'únic empresari que els ha fet llau-

—Vas molt pelu!

—Això rai. Aquesta tarda aniré al Canòdrom i allà m'afaitaran.

—Què li sembla del Saló de Primavera?
 —Un cementiri.
 —¿Per què ho diu?
 —¿No veu que hi ha tantes natures mortes...

rar dret i que ha prescindit de l'afecció que aquesta actriu i aquest actor tenen per les obres xarones. Consta que aquest empresari no és en Niella.

***

El Liceu ha donat per tancada la temporada de primavera. Els «ballets» russos de Montecarlo hi han assolit l'èxit de sempre. Potser el públic hagi trobat que aquests «ballets» no eixamplaven pas massa el repertori, però també haurà trobat el públic que els «ballets» posats pels ballarins russos de Montecarlo assoleixen una interpretació perfecta tan individualment com de conjunt.

Cal felicitar novament el senyor Mestre i Calvet per la bona organització d'aquesta curta temporada.

***

Ens arriba la nova —no confirmada— que el senyor Rocha ha escrit una obra de teatre que aviat s'estrenarà al Barcelonès.

El títol de l'obra és el següent: «A Dios rogando y con el mazo dando».

Ens plau que polítics de la talla del senyor Rocha passin a enriquir les fileres dels dramaturgs polítics que ja compten el nom il·lustre de Manuel Azaña i el de Marcel·lí Domingo.

***

Per la temporada vinent un autor català prepara una tragicomèdia titulada: «Dietses i suministres». L'obra serà musicada per un distingit músic de regiment: hi haurà una gran desfilada d'uniformes del tipus dels d'«El Húsar de la Guardia».

Si el dia de l'estrena no plou, augurem un èxit per als autors de la lletra i el de la música. El tema és un encert.

***

Un actor català es vol revelar primer actor interpretant el Manelic de la «Terra Baixa» sense imitar l'Enric Borràs. Si això esdevé, recomanarem tots els amateurs, enamorats del protagonista de «Terra Baixa» que el vagin a veure.

***

¿Què passarà la vinent temporada amb el Teatre Català? Es prematur de parlar-ne. Hem de dir, però que des d'ara anunciem la nostra posició completament contrària que en el futur es llencin 80,000 pessetes com s'han llençat enguany.

***

«Cataclisme» segueix el seu viatge triomfant per Catalunya. Deixem constància que no ens referim al «cataclisme» dels nous Ajuntaments sinó a l'obra de l'Oliver que interpreten Pepeta Fornés i Josep Clapera en una «ferma» tournée.

***

S'està fent un cens dels autors dramàtics catalans. El que cada dia en surtin de nous vol dir que n'estem saturats i que, ultra els coneguts i els que es revelen, ha d'haver-n'hi moltíssims més que encara resten a l'ombra.

La darrera revelació que s'ha fet ha estat la d'un peixer que ha escrit una obra aristocràtica actual amb l'argument de «Doña Francisquita». Llàstima que el Poliorama hagi tancat per al català. Una obra així hauria pogut donar diners.

Fer el cens dels nostres autors dramàtics ha estat una bona idea.

***

Els fejecistes pensen commemorar el Corpus d'enguany representant un «aute sacramental» a l'escalinata de la nostra catedral basílica.

Es necessiten angelets i una Magdalena.

Per a inscripcions, a la cabina del Cicerone, situada en els claustres.

El canonge Montagut dirigirà l'obra. Ultra els fejecistes, patrocina aquesta representació la «Confraria de la Sang».

***

Se'ns assegura que Melcior Font i Alfons Roure escriuen una obra en col·laboració.

***

Agustí Esclasans no vol escriure més teatre. Actualment treballa en un estudi polític: «L'Esquerra vista a la llum de l'intel·lectualisme».

***

Segueix a plena febre i a ple èxit el «IV Concurs de Teatre Amateur». Els concursants diuen que amb la imposició de «La mitja taronja» els organitzadors del concurs els n'hi han fet mitja. Però el concurs va avant i l'entusiasme no manca.

Els membres dels jurats mobilitzats arriben alguna vegada amb mareig als llocs de destí. En tenen la culpa les

El pintor surrealista a l'Exposició de Primavera.

—No sé per què, però em sembla que m'han penjat el quadre al revés...

carreteres. Consti que hem dit «arriben» i no «marxen»; car en cas d'haver dit marxen es podria donar la culpa als «sardanapàlics» lonxs amb què són festejats.

* * *

Teatre Líric Català? Esperem.

Tenim la convicció que el Teatre Líric Català serà un èxit. Però volem suposar que els allargaments que se li donen obeeixen al desig —desig ben just— de consolidar-lo.

* * *

Setmana d'homenatge a Raquel Meller al Tívoli.

No hi tenim res a dir, malgrat no veure tampoc els motius de l'homenatge.

Que Raquel Meller és internacional, i molt simpàtica, i que, quan ve a Barcelona, canta alguna cançó en català? Sí, sí, tot això és veritat... Però...

Bé, bé, que li facin! En afers d'homenatges no vindrà d'un.

* * *

Un títol d'obra: «Más leal que galante».

El nom dels autors: Pérez d'Olaguer i Torralba de Dama. No sentiu flaire de patxulí?

Sabem que a la sala Stúdiom, «La dama más leal del Pérez d'Olaguer galante y apasionada Torralba» va tenir un gran èxit.

—Caramel·los de menta i maduixa— cridava un venedor en els interludis.

* * *

Es diu que Rambal estrenarà la «Miss-Therib», d'en Casanovas, convertida en «Miss-Therio».

Va per ell el pollastre!

ESQUELLOTS

Roma locuta, causa finita. Va dir-ho Sant Agustí i ho han repetit no fa gaire uns homes molt seriosos.

Galan i Garcia Hernandez eren uns delinqüents i hom va procedir amb estricta justícia en aplicar-los el càstig que es mereixien.

Ara, només falta que siguin passats per l'adreçador els republicans que en proclamar el nou règim van vulnerar la legalitat monàrquica que, pel que es veu, és l'única que compta.

* * *

Per bé que ha estat desmentit, els diaris van poder portar l'altre dia la notícia que el conseller de Governació de la Generalitat d'ara havia rebut del cònsol d'un Estat una comunicació en què

sol·licitava que fos empresonat i processat un periodista que va publicar un article en què es ficava cert personatge de fama mundial.

Com diem, la nova ha estat desmentida. Es curiós, però, de constatar com ha estat possible que hom suposés que les coses arribessin a aquest punt.

* * *

Per tal d'aconseguir amb rapidesa la pacificació dels esperits i l'eixamplament de la base —escrivim «base», eh?— de la República, es va substituint els timbres de correu que porten l'efígie d'homes massa significats per llur amor al règim per altres que llueixen els retrats de personatges que, a hores d'ara, no fan fred ni calor. Esperem veure-hi Isabel la Catòlica, Sant Ignasi i el Pare Claret.

* * *

Quan hom parla de traspessos de serveis, cal saber si es tracta de conjugar el verb «traspassar» que, entre altres sentits, té el de passar d'aquesta vida a l'altra. Ara bé; hi ha morts que ressusciten. Més ben dit, podríem dir als qui fan de «matadors», imitant el «Tenorio»; «*Los muertos que vos matáis, gozan de buena salud.*»

* * *

Ja tenia raó la vella en no voler morir-se! Es dóna ara el cas extraordinari que partits que ni en temps de la monarquia no havien pogut pujar dos dits de terra, ara es veuen enlairats per obra i gràcia de 'a generositat (!) republicana (?).

Amb la particularitat que per tal de vestir els arribistes, hom ha despullat els republicans, no diem autèntics, perquè els *altres* ni republicans no es diuen.

Ja tenia raó en Moret, ai! la vella, en etc., etc.

* * *

Allò que a la Lliga hi cap tothom ja ha passat a la història. Ara els de la Lliga es figuren pertot on els deixen una escletxa per petita que sigui i encara que hagin de fer el paper tristíssim de manefla.

D'això en diuen sacrifici. Aquest sacrifici, ben mirat, es mereix el nom d'una mena de pa llargarut.

* * *

Algú parla de realitzar un pla *quinquennal*, sense saber, naturalment, el que vol dir quinquenni, espai de temps que no fruitrà pas assegut en les mateixes cadires.

Nosaltres som més modestos. En lloc d'un quinquenni, ens acontentaríem amb unes quantes quinzenes.

* * *

I la llei de Premsa, què? A punt de premsar els pobres periodistes i, especialment, els periodistes pobres, que són els qui acostumen a estar tarats pel vici del republicanisme i del liberalisme.

Bucòlica.

Oh, quin goig acoronar els rulls de la feva daurada cabellera...!

(Aquest dibuix ha passat per la censura.)

LA REGLA

SUSPESA,
TORNA RAPIDAMENT
I SENSE PERILL AMB

PERLAS "FEMI" Marvellós producte de la ciència moderna
d'accló segura, sense perjudicar la salut

De venda: Doctor Andreu, Segalà, Vicenç Ferrer i farmàcies

No accepteu imitacions que aprofiten la fama d'aquest cèlebre producte

TEATRE COMIC EXIT EXIT

de l'opereta bufa original de
Ramos de Castro i Mayral
música de PABLO LUNA

Al cantar el gallo

FRONTO NOVETATS

Tots els dies grandiosos
partits tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Voleu passar una bona estona?
Aneu al FRONTÓ NOVETATS

**PER A VESTIR AMB LLEGAN-
CIA I PER POCs DINERS**

Passeig de Gràcia, 18

Casa BASTIDA

**GRAN BASAR DE SASTRERIA I CA-
MISERIA SISTEMA NORD - AMERICA**

Els nostres articles i els nostres preus sempre han respost a la mateixa idealitat: fa-
cilitar LA MAXIMA ELEGANCIA AL MES BON PREU, amb vestits, camises, pijames,
barrets, corbates i gèneres de punt.

Vestits a 15, 25, 40, 50 i 60 pessetes
Pantalons a 4'95, 7, 8, 10 i 15 pessetes
Camises zèfir a 4'95 i 7'95 pessetes
Camises de seda a 12 i 15 pessetes
Pijames a 5'95, 7'95, 12 i 15 pessetes

Si l'elegància ha estat en altres temps un privilegi, la CASA BASTIDA ha creat una fórmula que la fa accessible a tothom.

SECCIO DE VESTITS a mida, desde 50 pessetes, diferents formes, teles de gran fantasia estil anglès.

Tenim una secció ultra ràpida en la qual podem confeccionar tota mena d'encàrrecs en quatre hores, com també una secció de gran luxe, on es confeccionen tota mena de vestits amb bons folros i acurada confecció, amb un 50 per 100 menys que els nostres competidors.

Considerem l'estalvi la cosa més essencial, obsequiem els nostres clients amb segells d'Estalvi de la Caixa de Pensions per a la Ve-
llesa i altres presents, en proporció amb l'import de la compra.

PERTANY A LA BIBLIOTECA DE CATENED BARCELONÉS

L'Exposició de Primavera.